

Asia: VN/21185/2020

Lausuntopyyntö työryhmän muistiosta sovittelun mahdollisuuksista hallintoasioissa

Lausunnonantajan lausunto

1. Missä asiaryhmässä hallintosoittelulla voisi olla tarvetta ja käyttöalaa?

TVK:n näkemyksen mukaan työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen korvaus- tai vakuutusasiassa ei ole tarvetta erikseen säädetyille hallintosoittelulle.

2, Mihin asiaryhmään hallintosoittelu ei ehdottomasti sovellu?

TVK:n näkemyksen mukaan hallintosoittelu ei sovellu työtapaturma- tai ammattitautiasian korvauskäsittelyyn. Työntekijän korvausasian käsittely ja päätöksen antaminen on vakuutuslaitoksen/yksityisoikeudellisen vakuutusyhtiön hoitamaa julkisen hallintotehtävän hoitamista ja julkisen vallan käyttämistä. Korvauskäsittelyä koskevat sekä perustuslain, hallintolain että työtapaturma- ja ammattitautilain säännökset korvauskäsittelystä ja etuuden määräytymisestä.

Työtapaturma- ja ammattitautilaissa on tyhjentävästi säännelty seuraavista

- kuka kuuluu vakuutukseen
- kenellä on vakuuttamisvelvollisuus
- mitä vahinkotapahtumia korvataan
- mitä korvauksia maksetaan
- miten haetaan muutosta annettuun päätökseen
- miten annettua päätöstä voidaan korjata, oikaista tai poistaa
- miten aiheettomasti maksetut korvaukset peritään takaisin.

Työtapaturma- ja ammattitautilain ohella korvauskäsittelyyn sovelletaan hallintolainsäädäntöä. Työtapaturma- ja ammattitautiasian korvauskäsittely sisältää veloitteita sekä vakuutuslaitoksille että myös työntekijälle ja työnantajalle. Laissa on myös sanktioita eri osapuolille sen varalta, että lakiin perustuvia veloitteita ei ole noudatettu.

Vakuutuslaitos ei voi myöntää työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista vakuutusta tai maksaa lain mukaisia korvauksia, jos lain edellytykset eivät täyty. Lainsäädäntö sisältää määräykset myös korvauskäsittelystä kuten päätöksen antamisesta ja sen määräajoista sekä korvauksen maksamisesta.

Työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen korvaus- ja vakuutusasian käsittelyä koskee hallinnon lain-alaisuusperiaate ja asiakkaiden kohtelun tasapuolisuusvaatimus. Korvausasiassa sovinto ei ole sallittu.

3. Tulisiko hallintoasioiden sovittelua kehittää viranomaisessa esimerkiksi oikaisuvaatimusvaiheessa hallintolainkäytön vaihtoehtona vai hallintotuomioistuimessa?

Työtapaturma- ja ammattitautilaki, kuten muutkin sosiaalivakuutuslait, sisältää säännökset annetun korvauspäätöksen itseoikaisusta (242 §). Päätöksen itseoikaisuharkinta antaa päätöksen tehneelle vakuutuslaitokselle mahdollisuuden harkita uudelleen antamansa päätöksen lainmukaisuutta. Nykyiset itseoikaisusäännökset toimivat hyvin eikä niistä aiheudu muutoksenhakuprosessiin ylimääräistä rasitetta.

4. Jos sovittelu toteutettaisiin osana hallintoprosessia, olisiko luontevampi toteuttamistapa varsinainen sovittelu osana hallintoprosessia vai osapuolten välisen sovinnon vahvistaminen?

TVK:n näkemyksen mukaan ei ole tarvetta luoda lisää tai uusia vaiheita nykyisiin säädöksiin perustuviin muutoksenhaku- ja oikaisumenettelyihin.

5. Olisiko hallintoprosessilakiin aiheellista lisätä säännös tuomioistuimen tavoitteesta tai velvollisuudesta sovinnollisuuden edistämiseen prosessin aikana?

Ei ole tarvetta tällaiselle sääntelylle. Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa velvoittaa hallintotuomioistuimen huolehtimaan siitä, että asia tulee selvitettyksi ja hankkimaan oma-aloitteisesti selvitystä siinä laajuudessa kuin käsittelyn tasapuolisuus, oikeudenmukaisuus ja asian laatu sitä vaativat. Oikeudenkäynnissä on otettava huomioon tasapuolisesti yleiset ja yksityiset edut.

6. Muuta huomioitavaa?

Työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksessa on kolme osapuolta: lakiin perustuvan vakuutuksen työn-antajalle myöntävä vakuutusyhtiö, joka myös maksaa työntekijälle lakiin perustuvat korvaukset, jos työntekijälle sattuu lain määritelmät täyttävä työtapaturma tai ammattitauti.

Vakuutusasian asianosainen on työnantaja ja korvausasian asianosainen on työntekijä tai hänen edun-saajansa. Asianosainen osallistuu vakuutus- ja korvausasian käsittelyyn toimittamalla

käsittelyssä tarvittavia tietoja ja asianosaista kuullaan tarpeen mukaan. Tietyissä tilanteissa työnantajalla on mahdollisuus valittaa työntekijälle annetusta korvauspäätöksestä, vaikka työnantaja ei olekaan korvausasian asianosainen (117 §). Ei ole mahdollista se, että työntekijä tai työnantaja voisi sopia vakuutusyhtiön kanssa siitä, mikä vahinkotapahtuma korvataan tai mitä korvauksia suoritetaan. Vakuutusta ei ole myöskään mahdollista saada voimaan takautuvasti, jos työnantaja on laiminlyönyt velvollisuutensa ottaa vakuutuksen. Vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönnistä ja siitä seuraavista sanktiosta on laissa omat määräykset.

TAPATURMAVAKUUTUSKESKUS

Janne Reini

toimitusjohtaja

Tapaturmavakuutuskeskus (TVK) on työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen lakisääteinen keskusyhteisö, joka toimii asiantuntijana työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen vakuutuksen toimeenpanossa ja kehittämisessä. TVK esittää työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen näkökulmasta lau-suntonaan seuraavat vastaukset oikeusministeriön lausuntopyynnön kysymyksiin.

Aaltonen Merja

Tapaturmavakuutuskeskus - Lisätietoja antaa: johtaja/laki- ja
lainsäädäntöasiat Kirsi Pohjolainen, kirsi.pohjolainen@tvk.fi, gsm
0405718104